

Utbildningsinspektion i grundskolan Rocknebyskolan

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn	Skolform	Antal elever/barn
Förskoleverksamhet:	100	Skolbarnsomsorg:	80
Förskoleklass:	20		
Grundskola:	180	Särskola:	–

Inspektionen vid Rocknebyskolan omfattar förskoleklass och grundskola årskurs 1 till 6. I rektorsområdet finns även förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg som inte inspekterats. De flesta elever går årskurs 7 till 9 i Novaskolan som ligger i Kalmar.

Skolans pedagogiska personal arbetar i arbetslag som är organiserade årskursvis.

Rocknebyskolan ligger norr om Kalmar och eleverna kommer dels från samhället Rockneby och dels från bygden runtomkring. Flertalet elever har relativt lång skolväg och åker därför skolskjuts till skolan.

Undervisningslokaler, matsal och personalutrymmen har nyligen byggts om. Skolans olika byggnader ligger geografiskt samlat.

Genomförandet av inspektionen i Rocknebyskolan

Skolverket sände den 17 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för Rocknebyskolan har bestått av undervisningsråden Eva Sundmalm och Åsa Ridne. Besök i Rocknebyskolan genomfördes den 15 oktober 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Rocknebyskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem etc.

I Rocknebyskolan genomfördes formella intervjuer med skolledning, lärare, elever, föräldrar, skolsköterska samt fritidspedagog. Lektioner i årskurs 2 och 6 besöktes och då fördes även samtal med pedagogisk personal och elever. Observationer under inspektionsbesöket som helhet utgör också underlag för bedömningen.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

I Rocknebyskolan finns olika råd, t.ex. elevråd, matråd och miljöråd där eleverna kan delta och påverka beslut som rör skolans verksamhet. Personalen arbetar medvetet med den demokratiska processen och strävar efter att eleverna skall arbeta i demokratiska former och känna till demokratiska principer. Eleverna känner till sina möjligheter att påverka och deltar också i olika råd men känner att det ändå är personalen som till stor del bestämmer.

Eleverna har möjlighet till inflytande över sitt lärande och undervisningens innehåll och inflytandet ökar med åldern. Elevens val fungerar på ett bra sätt där eleverna är med och påverkar valmöjligheterna och undervisningens utformning.

Rektor har under flera år arbetat med att personalen skall ha ett gemensamt förhållningssätt där "allas barn blir allas ansvar". Detta förhållningssätt genomsvyr verksamheten och elever, föräldrar och personal upplever skolmiljön som trygg och stimulerande. Elever och personal säger samstämmt att "alla vet vilka alla är" och det skapar samhörighet och trygghet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörsteamet att skolan når mycket bra resultat vad gäller normer och värden. Skolan präglas av en samsyn där personal, elever och föräldrar ger uttryck för en gemensam hållning i värdegrundsarbetet.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Rocknebyskolan används det nationella diagnostiska materialet i årskurs 2 i svenska och matematik och nationella ämnesprov i årskurs 5 i svenska, engelska och matematik. Läsåret 2001/2002 nådde 89 procent av eleverna målen i svenska, 81,5 procent nådde målen för matematik och 85 procent nådde målen i engelska. Läsåret 2002/2003 hade resultaten förbättrats till att 94 procent av eleverna nådde målen i svenska och 89 procent nådde målen i engelska och matematik. Lärarna anser att proven är ett bra hjälpmedel när elevernas

kunskapsnivå i svenska, engelska och matematik skall bedömas. Utifrån resultaten kan behov av speciallärare och andra stödåtgärder omdisponeras.

Förutom löpande prövning och uppföljning av elevernas kunskaper i andra ämnen genomförs kontinuerligt kommunens gemensamma lästest, det s.k. LÄSK-testet.

Skolan har konkretiserat de nationella kursplanerna och dessa tolkningar är kända av elever och föräldrar och det finns strategier för bedömning och uppföljning av elevernas kunskapsutveckling. Elever och föräldrar anser att eleverna lär sig mycket i skolan och att olika arbetsformer används.

Sammanfattningsvis når Rocknebyskolan bra resultat i det pedagogiska arbetet.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Rocknebyskolan har en handlingsplan mot mobbning/kränkande särbehandling och elevhälsoteamet som består av skolsköterska, speciallärare, rektor och fritidspedagog träffas regelbundet och ansvarar för att åtgärder snabbt vidtas om elev blir utsatt för kränkande behandling.

Det förebyggande arbetet tydliggörs genom att personal tar ansvar för alla elever enligt skolans ledstjärna ”allas barn blir allas ansvar”. Elever och föräldrar ger olika konkreta exempel på vad det innebär i den dagliga verksamheten. Eleverna exemplifierar det genom att om någon är ensam på rasten och inte har någon att leka med så går man fram till den och frågar om han/hon vill vara med. Eleverna tycker också att man ”kan leka med alla” och att ”det finns många kompisar i skolan”. Föräldrar säger att deras uppfattning är att ”alla barn leker” och att det finns ”många kamrater att välja på”.

Om något skulle hända anser föräldrarna att personalen lyssnar och har en öppen attityd och man vet att skolan vidtar åtgärder.

Samverkan med föräldrar sker genom ett brukarråd som regelbundet träffas. Protokoll från brukarrådets möten finns på skolans hemsida. Rocknebyskolan samverkar även med Bergaviksskolan och Novaskolan, delvis för att eleverna skall lära känna ett mångkulturellt samhälle och delvis för att underlätta övergången till årskurs 7. Eleverna i årskurs 6 har dessutom sitt språkval i Novaskolan.

Elever och personal samverkar genom olika råd t.ex. klassråd, elevråd, miljöråd och matråd. Det finns elevskyddsombud.

Sammanfattningsvis arbetar Rocknebyskolan på ett mycket bra sätt med att arbetsmiljö och delaktighet. Rocknebyskolans olika formella samverkansorgan ger elever och föräldrar goda möjligheter att påverka och samverka med skolan som helhet.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Rocknebyskolan finns det väl fungerande rutiner för att identifiera och åtgärda behov av stöd både vad gäller dokumentation och faktiska åtgärder. Elevhälso-teamet är navet i arbetet och man ansvarar för att vid behov kalla till elevvårdskonferens och upprätta åtgärdsprogram. Utgångspunkten för stödundervisningen är att eleverna skall nå kunskapsmålen i samtliga ämnen och när så inte är fallet sätts stöd in. För att upptäcka elever i behov av stöd görs regelbundna prov och diagnoser.

Det finns två speciallärartjänster på skolan varav den ena har sin undervisningstid fördelad i olika arbetslag och den andra tjänsten är flexibel för att kunna täcka behov som uppstår under läsåret. I första hand ges stöd genom den klass eller den grupp eleven tillhör men det kan även bildas en särskild undervisningsgrupp. Stödet riktas i första hand in på svenska, engelska och matematik men även andra ämnen vid behov.

Elever och föräldrar anser att utvecklingssamtalet fungerar mycket bra och att man får en tydlig bild av elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling. Varje elev har en individuell studieplan enligt beslut på skolan och vid utvecklingssamtalet stämmer man av vad som uppnåtts och diskuterar hur man skall arbeta vidare. Utvecklingssamtalen dokumenteras och följs upp.

Undervisningens utformning styrs mest av de lokalt utarbetade tolkningarna av de nationella kursplanerna men skolan arbetar också med läroplanens strävansmål.

Sammanfattningsvis arbetar Rocknebyskolan på ett bra sätt med den pedagogiska verksamheten och undervisningen. Det finns tydliga rutiner för dokumentation och arbete med elever i behov av särskilt stöd. Inspektörerna bedömer att elevers behov av särskilt stöd generellt tillgodoses.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

Skolledningen består av rektor och biträdande rektor och skolledningen har stor förtrogenhet med den dagliga verksamheten där ledarskapet präglas av engagemang och tydlighet. Skolledningens ansvarsområden är klart angivna och rektors visioner och övergripande målsättning för verksamheten är väl känd av personal, elever och föräldrar.

Det görs skolövergripande utvärderingar och uppföljningar men det saknas en övergripande plan för utvärderings- och uppföljningsarbetet. Likaså utvärderar lärare och elever undervisningen men man dokumenterar inte eller följer upp det hela systematiskt förutom resultaten av LÄSK-testet och nationella ämnesproven i årskurs 5.

Skolans kvalitetsredovisning är aktuell och anger konkreta åtgärder vid bristande måluppfyllelse. Skolledningen arbetar målmedvetet med att kvalitetsredovisningen skall bli ett verktyg för utvecklings- och förbättringsarbete. Den pedagogiska personalen är delaktig i utformningen av kvalitetsredovisningen medan elever och föräldrar inte känner till den i samma utsträckning.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans ledning är väl förtrogen med verksamheten och fungerar på ett mycket bra sätt. Det systematiska kvalitetsarbetet är acceptabelt men kan utvecklas och förbättras.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

Inspektionen visar att nationella timplanen följs och att elevens val och språkval erbjuds enligt författningarnas krav.

Information ges till föräldrar genom föräldramöten, brukarrådet, veckoblad, utvecklingssamtal och löpande kontakter. Vid intervju med föräldrar framkommer det att föräldrarna är mycket nöjda med den information som ges och speciellt framhåller de utvecklingssamtalet och veckobladet. Inspektörsteamet anser att information om utbildningens mål, innehåll, arbetsformer är tydlig

medan information om föräldrars och elevers rättigheter och skyldigheter inte klargörs helt.

Sammanfattningsvis Inspektionen visar att det ges möjlighet till utbildning enligt författningarnas krav. Information om föräldrars och elevers rättigheter och skyldigheter är acceptabel men bör bli tydligare.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Lokalerna är ändamålsenliga men små, vilket gör att det är trångt inomhus. Idrottshallen är också liten. Vid behov anpassas lokaler, utrustning och undervisningsformer för elever med funktionshinder.

Utemiljön är bra med relativt stora ytor för rastverksamhet.

Utrustning och läromedel är lämpade för verksamheten. Skolans bibliotek har ett litet utbud av skönlitteratur och facklitteratur. För att på ett bättre sätt kunna stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt tillgodose deras behov av material för utbildningen bedömer inspektörerna att biblioteket borde utökas vad gäller antal böcker.

Inspektörsteamet bedömer att det finns personal i tillräcklig omfattning och med adekvat utbildning för verksamheten. Kompetensutveckling utgår från verksamhetens och medarbetarnas behov och genomförs så att personalen kan utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att lokaler, utrustning bibliotek och läromedel håller en godtagbar standard. Personalens kompetens är mycket bra och den kompetensutveckling som erbjuds är ändamålsenlig.

Sammanfattande bedömning

Inspektionen visar att Rocknebyskolan når mycket goda resultat vad avser normer och värden. Rocknebyskolan arbetar på ett mycket bra sätt med arbetsmiljö och delaktighet, skolans ledning är väl förtrogen med verksamheten och personalens kompetens är mycket bra.

Inspektörerna bedömer att följande är acceptabelt men att det finns utrymme för att förbättra måluppfyllelsen genom att

- utveckla det systematiska kvalitetsarbetet,

- elever och föräldrar får en tydligare information om sina rättigheter och skyldigheter,
- utöka bokbeståndet i skolans bibliotek,

Datum	Ort
2004-01-30	Linköping

Åsa Ridne

Eva Sundmalm